

BULGURLU KÖYÜ TÜRBEŚİ^{1*}

Betül ÖZCAN BALKIR^{2**}

Anahtar Kelimeler: Türbe, Bulgurlu Köyü, Sekizgen Planlı Türbe, Beylikler Dönemi

Akdağmadeni ilçesinin 22 km kuzeyinde bulunan Bulgurlu köyünün 2 km kadar güneybatısında, Muşallım Köyü yolu üzerinde küçük bir tepenin üstünde inşa edilmiştir.

Türbenin kitabesi yoktur. Mezar taşı da görünmemektedir. Kesin tarihlendirmeye yarayacak bulgular olmamakla birlikte mezar odasının bulunması ve yüksekte olması nedeniyle 14.-15. Yüzyıllara Beylikler dönemine tarihlendirilebilir.

Dıştan düzgün kesme taş kaplı, içten kabayonu taş, yer yer düzgün kesme taş ve tuğla ile inşa edilmiş eser büyük oranda harap durumdadır. Örtüsü ve güney duvarı yıkılmış, kaplamaları büyük ölçüde dökülmüştür.

Yapı, esas mezar odası ve sembolik mezar odası olmak üzere iki katlıdır. Dıştan her iki katı da sekizgen planlıdır. İçten ise üstteki sembolik mezar odası sekizgen planlı ve kubbe ile örtülüdür. Kubbeye geçişin bulunması gereken yerlerde yekpare taşlara oyulmuş, sivri kemerli, trompvari küçük nişler yer alır. Alttaki esas mezar odası ise dikdörtgen planlı ve sivri beşik tonozla örtülüdür. Dikdörtgenin kuzey ve güney kenarları sivri kemerli birer niş şeklinde yapılmıştır.

Kuzey cephede bulunan altlı üstlü iki açıklıktan esas mezar odasına açılan alttaki, muhtemelen basık kemerli bir açıklığa sahiptir. Üstteki açıklık ise düz lentolu dikdörtgen biçimlidir. Üstteki açıklığın lentosunun hemen üstünde kaplaması dökülmüş kısmın izleri, büyük ihtimalle sivri kemerli bir alınlığın varlığını düşündürmektedir. Üstteki açıklığın için Hakkı Acun, pencere olduğunu belirtmiş ve yıkılan güney kısmında muhtemelen üst kata açılan bir kapı olması gerektiğini ifade etmiştir.

İçte esas mezar odasının kapısı sivri kemerli niş içine alınmıştır. Kemer profilli sövelerin üstüne yerleştirilmiş profilli yastıklara dayanır.

Türbe, büyük ihtimalle defneciler tarafından harap edilmiştir. Esas mezar odasının da çöktüğü eserin, kapsamlı bir kazı ve onarımla ayağa kaldırılarak inanç ve kültür turizmine kazandırılması, inşa edildiği dönemde bölgedeki gayrimüslim halkın yanında Türk varlığının da etkin olduğunu göstermesi açısından önem arz etmektedir.

^{1*}Bu çalışma, daha önce Yozgat Tarihi ve Kültürü Cilt 1 kitabında yayımlanan "Yozgat'ta Günümüze Ulaşmış Türbeler" isimli çalışmanın gözden geçirilerek güncellenmiş halidir: B. Özcan Balkır. (2022). Yozgat'ta Günümüze Ulaşmış Türbeler. Yozgat Tarihi ve Kültürü Cilt 1, 1. Baskı. Ankara: Akçağ Yayınları. 201-221.

^{2**}Dr. Öğretim Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi/ Fen Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü, betul.ozcan.balkir@bozok.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6634-2818.

Görseller

B. Özcan Balkır arşivinden (Mart 2022)

Kaynakça

ACUN, H. (1981). Yozgat ve yöresi Türk devri yapıları. *Vakıflar Dergisi*, 13, 635–715.

ACUN, H. (2005). *Bozok sancağında (Yozgat ili) Türk mimarisi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

ARIK, O. (1967–1969). Erken devir Anadolu-Türk mimarisinde türbe biçimleri. *Anadolu (Anatolia)*, 11, 57–100.

ÖZCAN BALKIR, B. (2022). Yozgat'ta günümüze ulaşmış türbeler. İçinde *Yozgat tarihi ve kültürü* (Cilt 1, ss. 201–221). Ankara: Akçağ Yayınları.